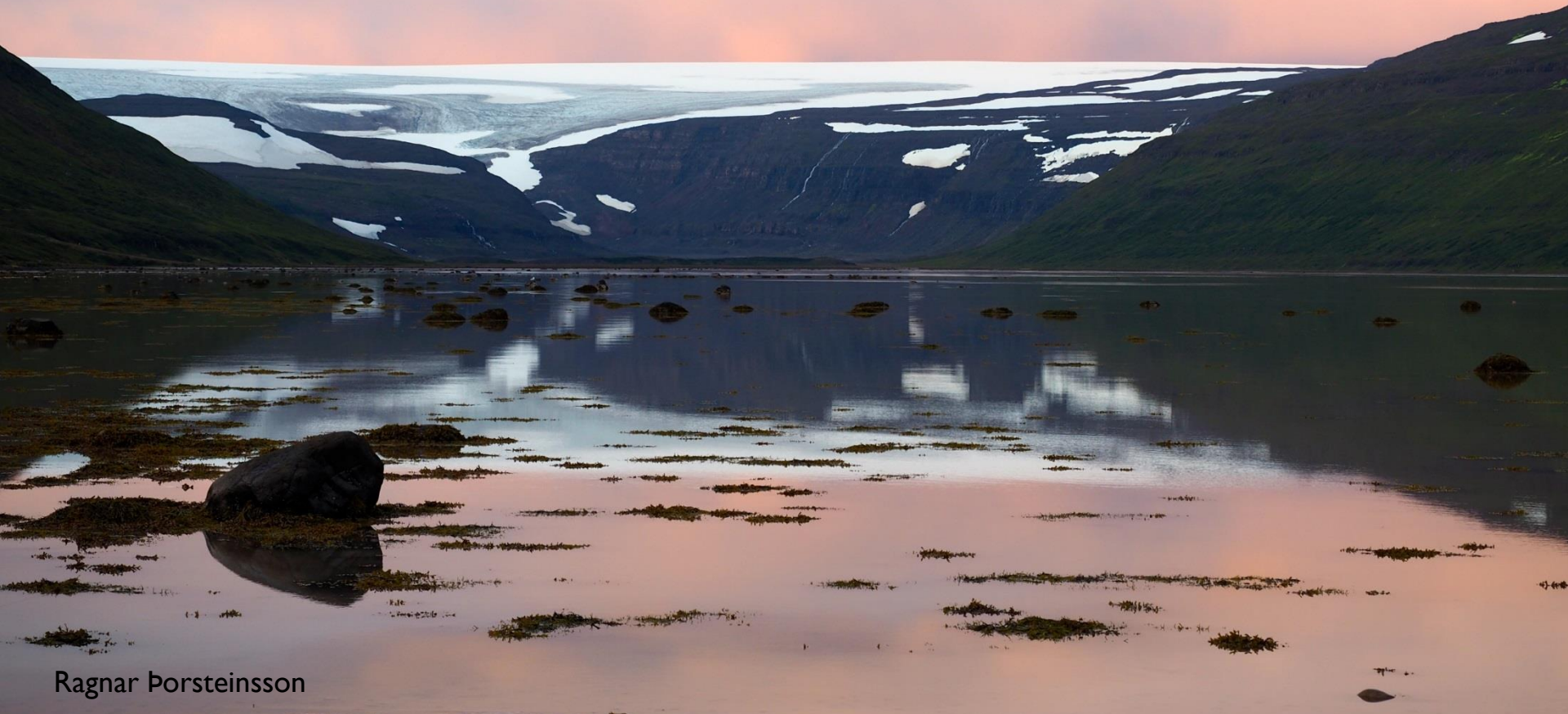

Árangursmarkmið og árangursviðmið fyrir frístundastarf á frístundaheimilum fyrir 6 – 9 ára börn

33.gr.a. í grunnskólalögum

16. júní 2016

- ✓ Öllum börnum í yngri árgöngum grunnskóla skal gefinn kostur á þjónustu frístundaheimila. Frístundaheimili er frístundavettvangur barna með áherslu á val barna, frjálsan leik og fjölbreytileika í viðfangsefnum og umhverfi. Við skipulag þjónustu frístundaheimila skal tekið mið af þörfum, þroska og áhuga hvers og eins.
- ✓ Sveitarfélög fara með faglegt forræði frístundaheimila, ákveða skipulag starfsemi þeirra og rekstrarform með samþættingu skóla- og frístundastarfs og þarfir barna að leiðarljósi.
- ✓ Á frístundaheimilum gilda almenn ákvæði laganna og reglugerða settra samkvæmt þeim um öryggi og velferð barna, réttindi og skyldur, tilkynningarskyldu og ráðningarbann á grundvelli sakavottorðs.
- ✓ Ráðuneytið gefur út, að höfðu samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga, viðmið um gæði frístundastarfs, þ.m.t. um hlutverk og markmið, skipulag og starfsaðstæður, starfshætti, margbreytileika, stjórnun og menntun starfsfólks.
- ✓ Sveitarfélög geta ákveðið að reka ekki frístundaheimili ef gildar ástæður eru fyrir hendi, t.d. staðbundnar aðstæður.
- ✓ Sveitarfélögum er heimilt að taka gjald fyrir vistun barna á frístundaheimili samkvæmt gjaldskrá sem þau setja og birta opinberlega. Gjaldskrárákvarðanir samkvæmt þessari grein eru kærانlegar samkvæmt fyrirmælum 47. gr.

Verkefni starfshópsins

- Verkþættir
  - Gagnaöflun og heimsóknir
  - Vinna við gerð markmiða og viðmiða
  - Kynning og umsagnir
  - Frágangur og útgáfa
- Starshópurinn hefur haldið fjóra fundi
- Fundargestir frá
  - Þroskahjálp
  - Menntavísindasviði HÍ
  - Heimili og skóla
- Lok verkefnis í september 2017

Gagnaöflun og heimsóknir

- Fundir með forstöðumönnum skólaskrifstofa og fagfólki sem tengist frístundastarfi
  - 18 sveitarfélög
  - 40 einstaklingar
- Fundað með
  - Umboðsmanni barna
  - Formanni SÍ
  - Formanni sjálfstætt starfandi skóla
  - Menntamálstofnun
  - GRUNNI – samtök stjórnenda á skólaskrifstofum

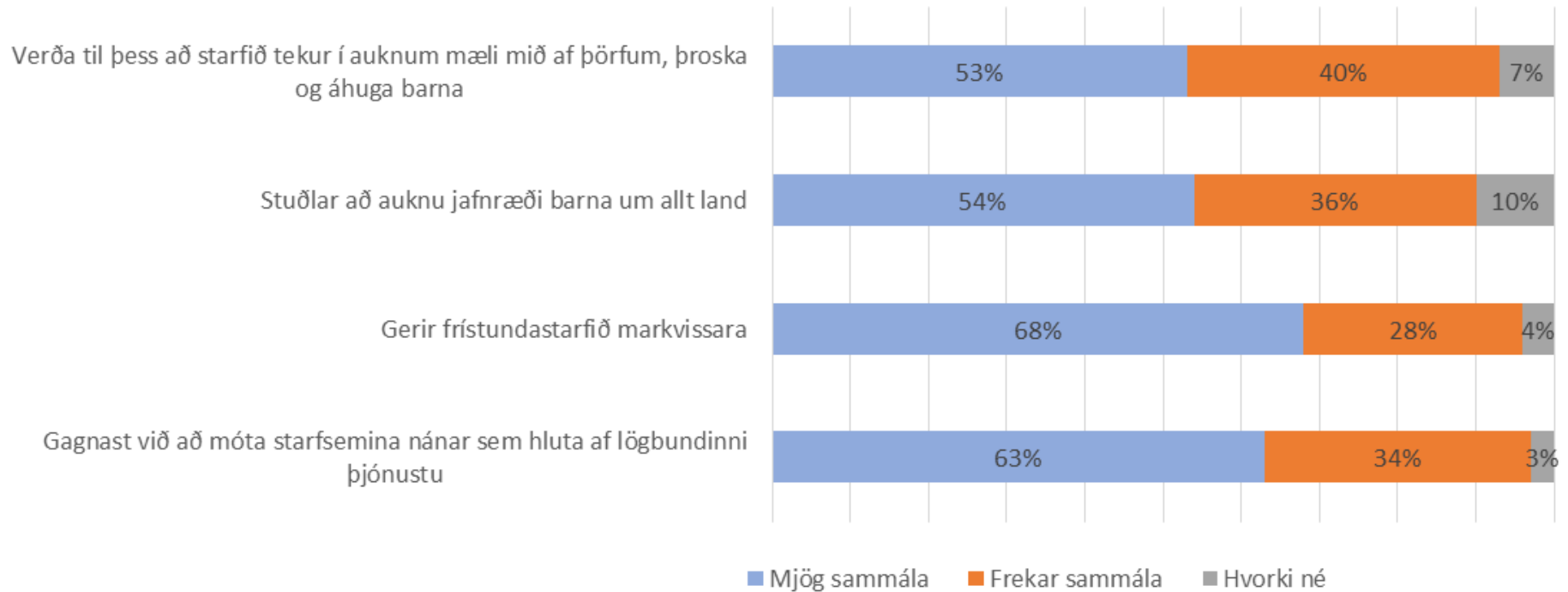
Eru til viðmið um gæði starfs á frístundaheimilum fyrir börn í yngri árgöngum grunnskóla í þínu sveitarfélagi/þjónustusvæði?

	Já	Nei
Alls	19%	81%
Skólastjórar	19%	81%
Fræðsluskrifstofur	17%	83%
Tómstundafulltrúar	24%	76%

Er unnið markvisst að þróunarstarfi um gæði starfs á frístundaheimilum í þínu sveitarfélagi/þjónustuvæði?

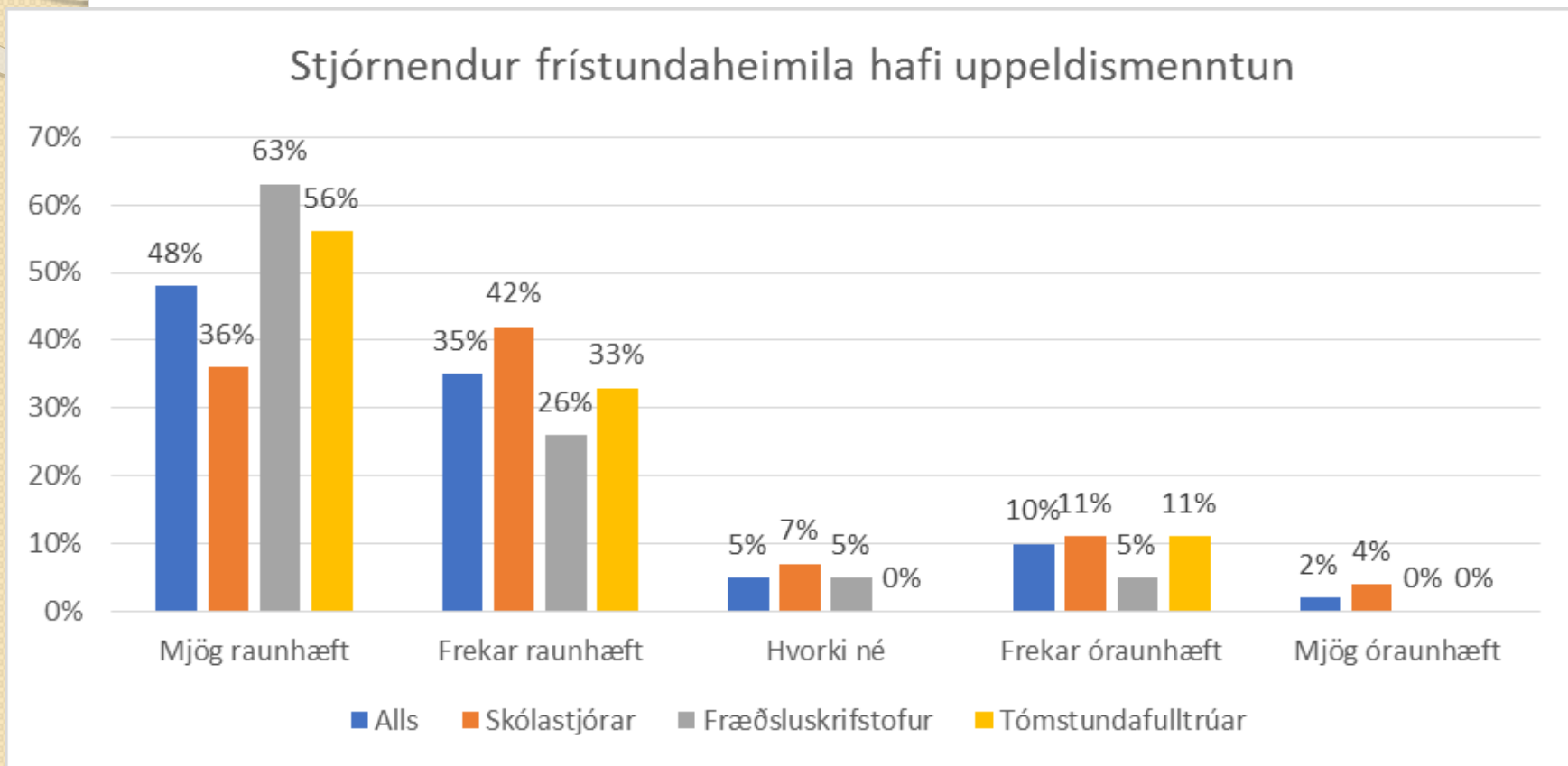
	Já	Nei
Alls	30%	70%
Skólastjórar	24%	76%
Fræðsluskrifstofur	47%	53%
Tómstundafulltrúar	29%	71%

Leiðbeinandi viðmið um gæði starfs á frístundaheimilum ...

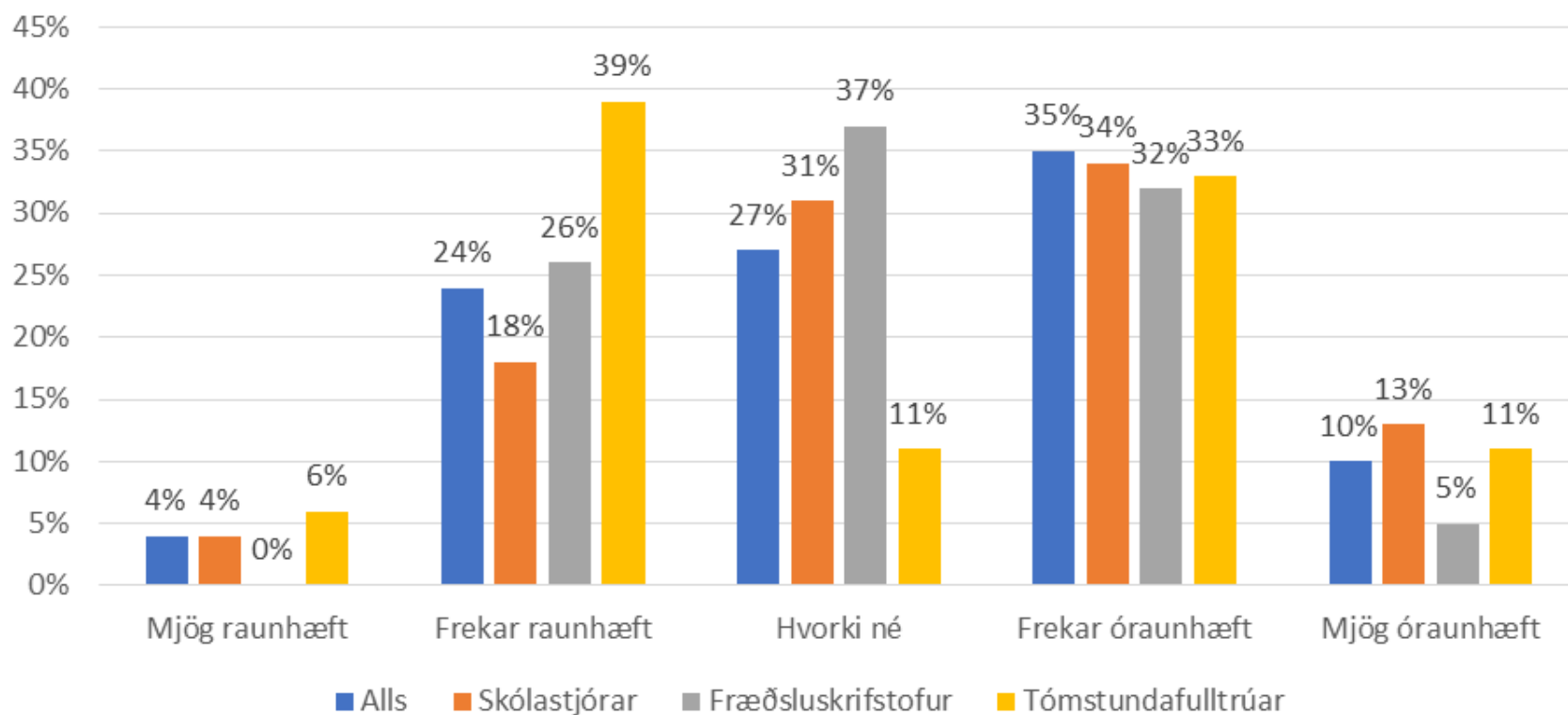
Stjórnendur frístundaheimila hafi uppeldismenntun

Annað starfsfólk frístundaheimila hafi uppeldismenntun

Annað starfsfólk frístundaheimila hafi uppeldismenntun

Hversu mikilvægt eða lítilvægt finnst þér að unnin séu viðmið um:

	Heild	Skólastjórar	Fræðsluskrifstofur	Tómstundafulltrúar
Faglega forystu og fagmennsku starfsfólks	1,4	1,4	1,6	1,3
Skipulag starfs, starfshætti og viðfangsefni	1,4	1,4	1,5	1,4
Stjórnun starfsstaðar, starfsáætlanir og verklagsreglur	1,5	1,6	1,5	1,2
Húsnæði og starfsaðstöðu	1,7	1,7	1,8	1,6
Foreldrasamstarf	1,8	1,8	1,6	2,1
Tengsl við íþróttir og tómstundir	1,6	1,7	1,6	1,7
Markmið í uppeldi og óformlegu námi	1,6	1,7	1,5	1,7
Öryggismál	1,3	1,4	1,4	1,2
Mannréttindi og margbreytileika	1,5	1,6	1,6	1,4
Starfsskrár (ramma um starfið)	1,6	1,7	1,7	1,5

Meðaltöl mikilvægis. Eftir því sem tala er nær 1,0 því mikilvægara er að búa til viðkomandi viðmið

Lægsta mögulega meðaltal er 5.

**Drög að
árangursmarkmiðum og
árangursviðmiðum**

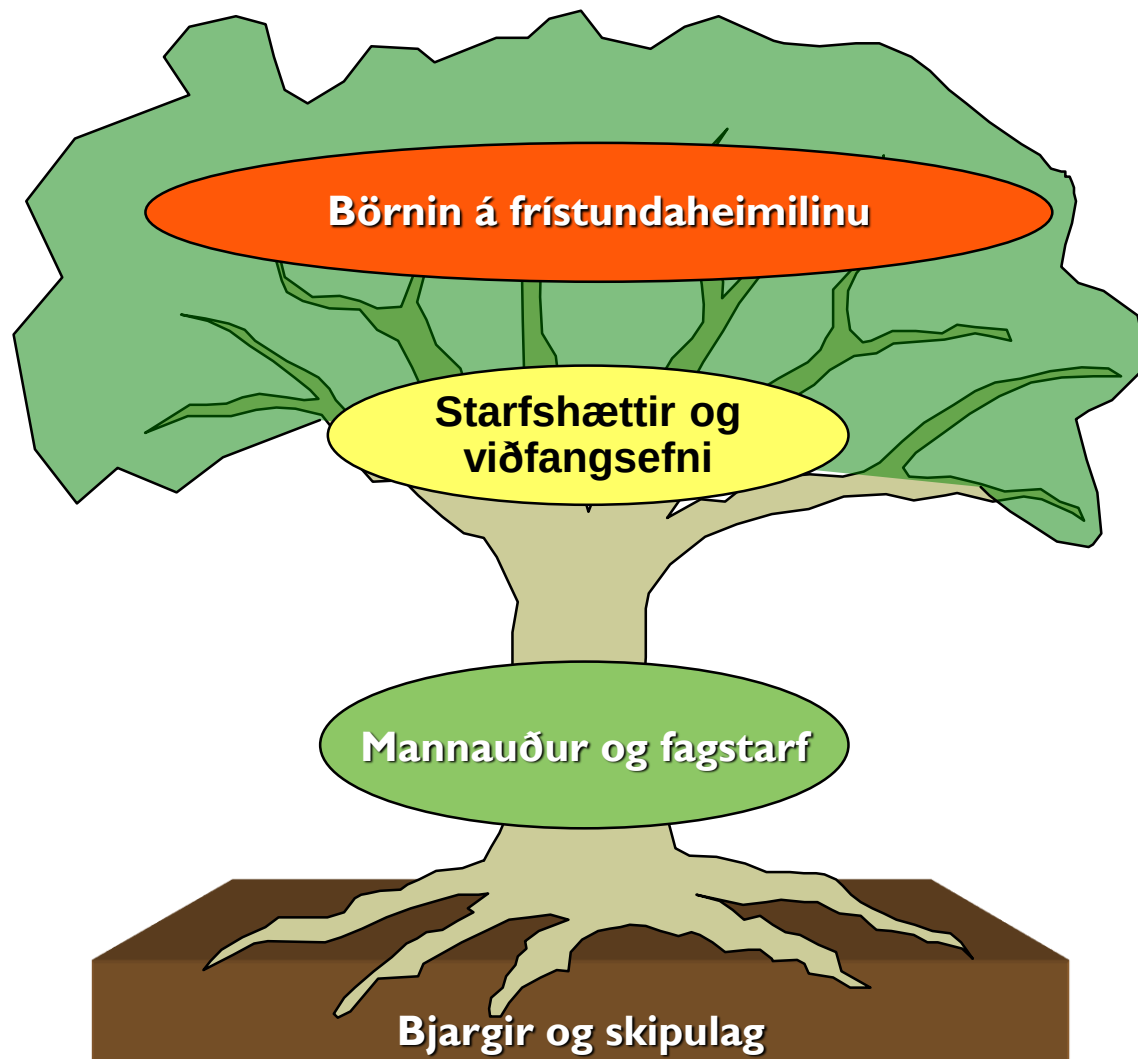
Hlutverk frístundaheimila

Meginhlutverk frístundaheimila fyrir 6-9 ára börn er að bjóða þeim innihaldsríkt frístundastarf/tómstundastarf samhliða skyldunámi í öruggu umhverfi þar sem starfshættir einkennast af frjálsum leik og vali.

Samspil árangursþátta

Orsaka- og afleiðingatengsl árangursmarkmiða

Árangursmarkmið fyrir frístundaheimili

Börnin á frístundaheimilinu	Börnum líður vel og eru örugg, heilbrigð og glöð	Börnin hafa sterka sjálfsmynd og mikla félagsfærni
	Börnin eru virkir þátttakendur, og hafa tækifæri til að hafa áhrif á umhverfi sitt og aðstæður	Börnin eru áhugasöm um starfið og styrkleikar þeirra fá að njóta sín
Starfshættir og viðfangsefni	Gott samstarf er við foreldra, skóla, íþrótt- og æskulýðsfélög og aðra í grenndarsamfélaginu	Starfsumhverfið er án aðgreiningar og einkennist af hlýju, öryggi og virðingu
	Viðfangsefnin eru fjölbreytt og mótask af áhuga barna og þroska þeirra	Lýðræðislegir starfshættir, frumkvæði barna, val og frjáls leikur eru ríkjandi
Mannauður og faglegt starf	Uppeldismenntaður forstöðumaður stýrir starfseminni og veitir faglega forystu	Forstöðumaður stuðlar að þróun og nýbreytni í samstarfi við börnin, foreldra, samstarfsfólk og grenndarsamfélagið
	Starfsfólk er hæft og hefur frumkvæði að því að nýta áhugamál sín og þekkingu í starfi	Starfsfólk er jákvætt í samskiptum og kemur fram við öll börn af virðingu og umhyggju
Bjargir og skipulag	Skilvirk upplýsingatækni styður við starfsemina á fjölbreyttan hátt	Starfsemin er vel skipulögð, opnunartími og dagskipulag eru sýnileg og kynnt börnum, foreldrum og helstu samstarfsaðilum
	Húsnæði og útileiksvæði eru örugg og taka mið af forsendum frístunda-starfs og ólíkum þörfum allra barna	Úrval af efniviði og búnaði er til staðar sem höfðar til mismunandi áhugasviðs barna og mætir þörfum þeirra óháð aldri og þroska

Börnin á frístundaheimilinu

Árangursmarkmið	Árangursviðmið
Börnum líður vel og eru örugg, heilbrigð og glöð	➤ Í frístundastarfinu eiga börn að finna til öryggis í öllu starfi ➤ Í frístundastarfinu er lögð rækt við vinna að almennri velferð barna gegn andfélagslegri hegðun í hverju svo sem hún kann að birtast svo sem einelti, öðru ofbeldi og niðurlægingu ➤ Í frístundastarfinu er hlúð að börnum í samræmi við þarfir og þroska hvers og eins svo að börnin fái notið bernsku sinnar
Börnin hafa sterka sjálfsmynd og mikla félagsfærni	✓ Í frístundastarfinu er unnið að því að rækta hæfileika barna til tjáningar og sköpunar í þeim tilgangi að styrkja sjálfsmynd þeirra og samskiptahæfni ✓ Í frístundastarfinu er lögð áhersla á styrkleika barna og áhuga ✓ Í frístundastarfinu fá börnin tækifæri til að skiptast á skoðunum við önnur börn og fullorðna, miðla málum og finna sameiginlegar lausnir
Börnin eru virkir þátttakendur, og hafa tækifæri til að hafa áhrif á umhverfi sitt og aðstæður	❖ Leitað er eftir sjónarmiðum barna þegar teknar eru ákvarðanir um starfið ❖ Sjálfssprottnum leik barna er gefið gott rými ❖ Börnin hafa daglega val um frjálstan leik og skipulagt starf
Börnin eru áhugasöm um starfið og styrkleikar þeirra fá að njóta sín	▪ Starfið tekur mið af aldri og þroska barna ▪ Jafnrétti er lykilþáttur í öllu starfi þannig að allir fái að njóta sín á eigin forsendum í samfélagi gagnkvæmrar virðingar án mismununar ▪ Börn sýna áhuga á því að sækja frístundaheimilið

Starfshættir og viðfangsefni

Árangursmarkmið

Gott samstarf er við foreldra, skóla, íþrótt- og æskulýðsfélög og aðra í grenndarsamfélaginu

Starfsumhverfið er án aðgreiningar og einkennist af hlýju, öryggi og virðingu

Viðfangsefnin eru fjölbreytt og mótast af áhuga barna og þroska þeirra

Lýðræðislegir starfshættir, frumkvæði barna, val og frjáls leikur eru ríkjandi

Árangursviðmið

- Forstöðumaður leitar samráðs við skólastjóra og forstöðumenn íþrótt- og æskulýðsfélaga um sameiginleg málefni
- Foreldrar eru ánægðir með viðfangsefni barnanna
- Foreldrar eru ánægðir með samskiptin við starfsfólk
- ✓ Fullt aðgengi er fyrir öll börn að öllu starfi
- ✓ Sérhvert barn tekur þátt í dagskrá og nýtur samveru með öllum börnum
- ✓ Börn fá viðeigandi stuðning við allt starf
- ❖ Börnin eru hvött til að vera forvitin og takast á við
- ❖ Boðið er upp á smíðjur og fræðslu um tiltekin málefni
- ❖ Útivera og viðburðir eru reglubundnir þættir í frístundastarfinu
- Skipulega er unnið með lýðræði í starfi með börnunum
- Börnin eru hvött til að koma með eigin hugmyndir að viðfangsefnum og þau studd í útfærslu og framkvæmd
- Börn sem eiga erfitt með að tjá skoðanir eru studd sérstaklega

Mannauður og faglegt starf

Árangursmarkmið	Árangursviðmið
Uppeldismenntaður forstöðumaður stýrir starfseminni og veitir faglega forystu	➤ Forstöðumaður hefur forystu um mótun frístundastarfsins og tryggir samfellu milli skólaára ➤ Við ráðningar skulu liggja fyrir sakavottorð eða heimild forstöðumanns til að afla upplýsinga úr sakaskrá ➤ Forstöðumaður tryggir viðeigandi fræðslu til nýrra starfsmanna frístundaheimila og hvetur til starfsþróunar allra starfsmanna
Forstöðumaður stuðlar að þróun og nýbreytni í samstarfi við börnin, foreldra, samstarfsfólk og grenndarsamfélagið	✓ Forstöðumaður ræktar samskipti við börn, starfsfólk, samstarfsaðila og foreldra í daglegu starfi ✓ Forstöðumaður virkjar starfsfólk, börn og aðra hagsmunaaðila við mótun þjónustunnar ✓ Forstöðumaður hvetur starfsfólk markvisst til að nýta styrkleika sína, hæfileika og sérþekkingu í starfi
Starfsfólk er hæft og hefur frumkvæði að því að nýta áhugamál sín og þekkingu í starfi	❖ Starfsfólk býður börnunum upp á fjölbreytt og uppbyggileg viðfangsefni ❖ Starfsfólk er ánægt í starfi og telur hæfni sína og þekkingu vel nýttá ❖ Starfsfólk vinnur saman að útfærslu viðfangsefna
Starfsfólk er jákvætt í samskiptum og kemur fram við öll börn af virðingu og umhyggju	▪ Starfsfólk kemur vel til móts við þarfir einstakra barna og margbreytileiki í barnahópnum fær að njóta sín ▪ Samskipti starfsfólks við börnin einkennast af umhyggjusemi, þolinmæði og lausnarmiðun ▪ Starfsfólk hrósar og hvetur hvert annað

Bjargir og skipulag

Árangursmarkmið

Skilvirk upplýsingatækni styður við starfsemina á fjölbreyttan hátt

Starfsemin er vel skipulögð, opnunartími og dagskipulag eru sýnileg og kynnt börnum, foreldrum og helstu samstarfsaðilum

Húsnæði og útileiksvæði eru örugg og taka mið af forsendum frístundastarfs og ólíkum þörfum allra barna

Úrval af efniviði og búnaði er til staðar sem höfðar til mismunandi áhugasviðs barna og mætir þörfum þeirra óháð aldri og þroska

Árangursviðmið

- *Á frístundaheimilinu er sími og nettengd tölvu/tölvur*
- *Heimasíða frístundaheimilisins er virk og uppfærð reglulega*
- *Upplýsinga- og samskiptatækni er nýtt til samstarfs við foreldra og ýmsa samstarfsaðila*
- ✓ *Skipulag starfseminnar og samstarf aðila sem fléttast inn í dag barnsins er kynnt á skilvirkan hátt*
- ✓ *Dagsskipulag og verkaskipting starfsfólks eru skýr og endurmetin reglulega út frá þörfum barnsins*
- ✓ *Móttaka barna og brottför er með skipulögðum hætti*
- ❖ *Húsnæði frístundaheimilis og útileiksvæði uppfylla þær kröfur sem gerðar eru í lögum um grunnskóla og lögum um vinnuvernd*
- ❖ *Skipulag húsnæðis og útileiksvæðis gerir ráð fyrir ólíkum viðfangsefnum barna*
- ❖ *Aðgengi að húsnæði, innan veggja þess og að útileiksvæði hentar öllum*
- *Fjölbreytt úrval af vistvænum og öruggum efniviði er til staðar*
- *Efniviður og búnaður er yfirfarinn reglulega og endurnýjaður eftir þörfum*
- *Umhverfi frístundaheimilis er nýtt til þess að mæta áhuga, forvitni og áskorunum barnanna*

Frístundaheimili og grunnskólalög

- Grein 33. a í grunnskólalögum
  - ...“Á frístundaheimilum gilda almenn ákvæði laganna og reglugerða settra samkvæmt þeim um öryggi og velferð barna, réttindi og skyldur, tilkynningarskyldu og ráðningarbann á grundvelli sakavottorðs. „
- Starfshópurinn mun í samstarfi við lögfræðinga ráðuneytisins skilgreina lagaumhverfi frístundaheimila

-
- Telur þú að markmiðin og viðmiðin eins og þau eru sett fram komi til með að auka gæði starfs á frístundaheimilum í þínu sveitarfélagi?
  - Hvernig sérðu fyrir þér að innleiðing viðmiðanna fari fram?

Ef vilji er til að senda
ábendingar/skilaboð/spurningar
til starfshópsins þá er netfangið:
ragnar.thorsteinsson@reykjavik.is

Takk fyrir fundinn !